BILLEDKUNSTENS DAG

ONSDAG 16. MARTS 2022

BILLEDKUNSTENS DAG

www.danmarksbilledkunstlaerere.dk

www.kbub.dk

KOMPETENCECENTER
FOR BØRN, UNGE OG BILLEDKUNST

#BILLEDKUNSTENSDAG

INSPIRATIONSKATALOG

ONSDAG DEN 16. MARTS 2022

INDHOLD

Forord 3

Hytten i træet 4

Byg et billede af dimser 6

Bevægelse 8

Kissmama 10

Fold en leporellobog 12

Skilteskov 14

Det sete afhænger af øjnene der ser 16

Med øjne så store som tekopper 18

Ansigtet med de mange øjne 19

Når ting kigger på dig 20

BILLEDKUNSTENS DAG
ONSDAG D. 16. MARTS 2022

I 2022 er BILLEDKUNSTENS DAG onsdag den 16. marts.

BILLEDKUNSTENS DAG er en tilbagevendende landsdækkende begivenhed, der foregår lokalt. Dagen sætter spot på børn, unge og billedkunst og viser mangfoldigheden i billedkunstundervisningen.

Alle jer, der underviser i eller beskæftiger jer med billedkunst for børn og unge, inviteres til at fejre BILLEDKUNSTENS DAG. Meget gerne med billedkunstaktiviteter i det offentlige rum, hvor børn og unge, deres familie, venner eller forbipasserende – kan få nogle overraskende visuelle oplevelser.
BILLEDKUNSTENS DAG er en anledning til at vise, hvad billedkunsten kan. Når billedkunstundervisning og billedkunstaktiviteter rykker udenfor, bliver der skabt synlighed og opmærksomhed omkring billedkunstområdet.
Dagen er samtidig en oplagt mulighed for at indgå nye samarbejder mellem f.eks. skoler, billedskoler, talentskoler, museer, biblioteker, kunstnere og andre kultur- og uddannelsesinstitutioner og aktører, der arbejder med billedkunst, arkitektur og design – eller måske med noget helt andet. Hvorfor ikke finde nogle usædvanlige samarbejdspartnere?

SÅDAN BRUGER I INSPIRATIONSKATALOGET
Alle idéerne er tænkt som inspiration, som I selv kan bygge videre på. I kan skalere op og ned i forhold til elevgruppens alder og antal og tilpasse idéerne til, hvordan I arbejder hos jer.
I kan tilrettelægge et kort eller længerevarende forløb med udgangspunkt i en af idéerne frem mod BILLEDKUNSTENS DAG med en fernisering, en fremvisning eller et optog på dagen. Eller I kan arbejde med idéen i et koncentreret forløb på selve dagen. Andre muligheder er at holde åbent billedværksted, hvor interesserede kan prøve kræfter med forskellige billedkunstopgaver, lave en udstilling uden for skolen eller en vandreudstilling gennem byens gader. Eller I kan selv finde på helt andre måder at fejre dagen på. Det er helt op til jer!

OM IDÉERNE I DETTE ÅRS KATALOG
I dette års inspirationskatalog kan du finde inspiration til små og store projekter, der kan finde sted på BILLEDKUNSTENS DAG. De fleste projekter er udviklet og afprøvet af dygtige undervisere i Danmark, og flere af projekterne har netop været brugt til BILLEDKUNSTENS DAG tidligere år.
TAK til alle bidragsyderne for på denne måde at dele jeres erfaringer og medvirke til at skabe synlighed om BILLEDKUNSTENS DAG.

I kan desuden finde flere ideer i tidligere års inspirationskataloger på hjemmesiderne www.kbub.dk eller www.danmarksbilledkunstlaerere.dk

Del jeres oplevelser på Instagram: #billedkunstensdag #billedkunstensdag2022 og i Facebookgruppen Billedkunstens Dag

Vi glæder os til at se, hvad I finder på.

Venlig hilsen

Danmarks Billedkunstlærere og
Kompetencecenter for børn, unge og billedkunst

KOMPETENCECENTER
FOR BØRN,UNGE OG BILLEDKUNST

DANMARKS BILLED KUNST LÆRERE

Hytten i træet

IDÉ OG FOTO: AARHUS BILLED- OG MEDIESKOLE
OG KOLDING FRISKOLE V. EVA HOLM JAKOBSEN

Aarhus Billed- og Medieskole

BAGGRUND

Forestillinger om huse i træer sætter gang i fantasien. Bare tanken om at klatre op i et træ, sidde i toppen og kigge ned på jorden, kan sætte gang i følelsen af at være i en anden verden. Moderne arkitekter eksperimenterer verden over med at bygge hytter i trætoppene. I Danmark har Sigurd Larsen tegnet huse, der er bygget omkring gamle fyrretræer ca. 8 meter over jorden. Trætop-hotellet Løvtag ligger ved Als Odde ikke langt fra Mariager Fjord.

OPGAVEN

Præsenter børnene for eksempler på huse i træer, vis dem jeres materialer og få dem til at tegne skitser af den hytte, de gerne vil bygge.

De grene, som husene skal bygges op omkring, skal sættes på en plade med trælim og en skrue. Derefter bygger børnene deres hytter med de materialer, I har fundet frem. Denne opgave lægger op til, at børnene skal arbejde undersøgende og eksperimenterende, og på den måde træne det at arbejde med en kreativ proces. Giv dem undervejs mulighed for at udveksle erfaringer og ideer.

IDÉ

Når arkitekter arbejder med skalamodeller, har de ofte små menneskefigurer, de sætter ind, så man kan få en fornemmelse for størrelsesforhold. Tag et fotografi af børnene i hel figur, print det ud i en størrelse, der vil passe til jeres projekt. Lad børnene klippe dem ud og brug dem til at arbejde med skala.

MATERIALER OG REDSKABER

- Papir
- Blyant
- Grene, der kan bruges som træ
- Træplade
- Trælim
- Skruer
- Limstænger
- Tændstikker, ispinde, grillpinde eller andre små pinde
- (Man kan rulle egne ”pinde” af gamle aviser)
- Små grene
- Garn
- Maskinpap eller andet pap
- Plastik
- Limpistoler
- Skruetrækker eller skruemaskine
- Beskæresaks
- Hobbykniv
- Sakse

Kolding Friskole

IDÉ TIL OPFØLGENDE COLLAGEARBEJDE

Fotografer de færdige træer med hytter og print dem ud. Lad børnene male en skov på A3-papir. Løv kan, som her, laves som rive-collage. Træhytterne klippes ud og limes på malerierne af skoven. Det er en mulighed at arbejde videre med collagen, så der sættes dyr og mennesker på. Dette arbejde kan også gøres digitalt.

Kolding Friskole

Kolding Friskole

BYG ET BILLEDE AF DIMSER

- assemblage

INSPIRATION: DITTE EGHOLM, BILLEDSKOLEN I TVILLINGEHALLEN, KØBENHAVN

BAGGRUND

Assemblage er rumligt kunstværk, en slags skulptur hvor den todimensionale billedflade er tilført tredimensionale genstande. Det er en teknik, som er afledt af collagen, og hvor man ligesom i collagen sætter forskellige genstande sammen.

Den amerikanske kunstner Joseph Cornell var en af de første som tilsluttede sig surrealismen, og han var med til at udvikle popkunsten og installationskunsten. I 1930 begyndte han at lave collager og senere skyggekasser/billedæsker, hvor han sammensatte forskellige fundne genstande, grafiske udklip, tekststykker, legetøj og meget andet. Hans arbejde har været inspirationskilde for assemblagekunstnere som Richard Hamilton og Robert Rausenberg.
I projektet "Byg et billede af dimser" er inspirationen hentet hos den amerikanske kunstner Louise Nevelson, som på en legende måde sammensætter små og store genstande, så de får et helt nyt liv i sammenhæng med andre genstande

OPGAVEN

Børnene lærer gennem opgaven at se genstande som noget, der har et formsprog og en farve, og ikke kun den funktion som genstanden primært er skabt til. Derved træner de deres skulpturelle blik på genstande som noget, man kan danne billeder med, og de kan øve sig i at komponere et 3d-billede og i at skabe symmetri for øjet.

Inden man går i gang, kan man gå en tur i naturen og finde genstande som mønsterobjekter, man kan gå på opdagelse i værkstedet eller garagen, eller man kan åbne skuffer og skabe for at finde dimser eller bruge tørre madvarer fra køkkenet.
For overblikkets skyld lægges alle dimserne frem på bordet.

Dernæst begynder en øvelse i at komponere et 3-d-billede ved at placere dimserne på brættet i forhold til hinanden i en flot komposition. Det kan være som et symmetrisk billede med en spejlingsakse, eller det kan være asymmetrisk med noget, der stikker ud.
Den endelige form besluttes, inden man begynder at lime dimserne på et stykke træ med limpistol.
Lav gerne flere lag.
Næste step er spraymaling. Det foregår udendørs med avis som underlag og maske for ansigtet.
Brug en type spraymaling, der er særligt egnet til børn, lugtfri og uden kemikalier. Man kan også helt undlade at spraymale. Herefter skal billedet tørre.

En variation er Corona-opgaven, som eleverne kan lave hjemme.
Her kan f.eks. arbejdes med forestillingen om at bygge et tankskib. Skibe er nødt til at være lastet symmetrisk ud fra en midterakse, så det ikke får overvægt til den ene eller anden side. Dermed bliver begrebet symmetri en nøgleord i opgaven.

En anden variation af opgaven kan være at arbejde med TINGMØNSTER og symmetri. Det appellerer til alle aldre, og alle materialer kan bruges. Det er dog godt, at man har mange genstande af samme slags.

MATERIALER OG REDSKABER

- Diverse dimser,
- Et stykke træ til montering
- Limpistol
- Avis til underlag
- Masker
- Spraymaling, akryl
- Til tingmønster bruges pap eller træ som underlag, ensartede genstande, limpistol, limpatroner, spraymaling, spraymaske, avis.

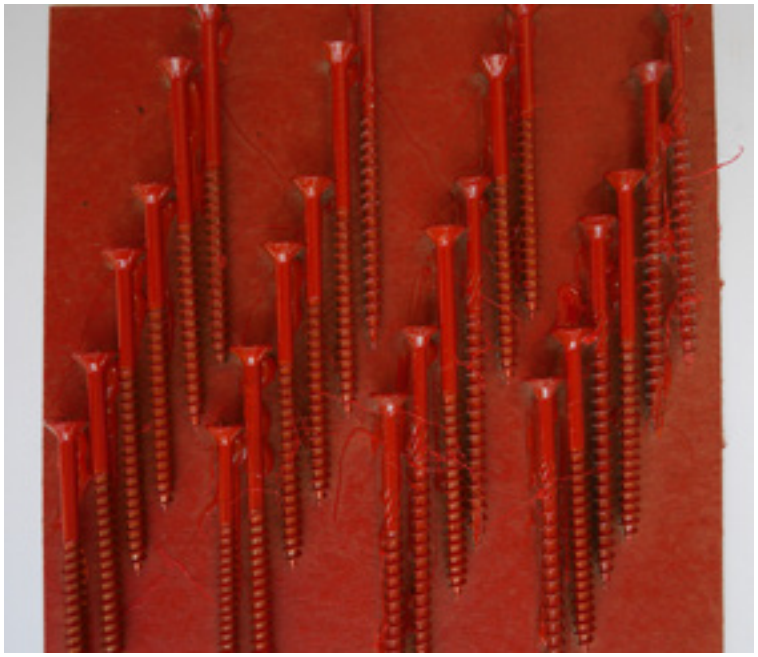

Bevægelse

IDÉ OG FOTOS:
GITTE BACH OG BERIT NØRGAARD
HØJE-TAASTRUP BILLEDSKOLE

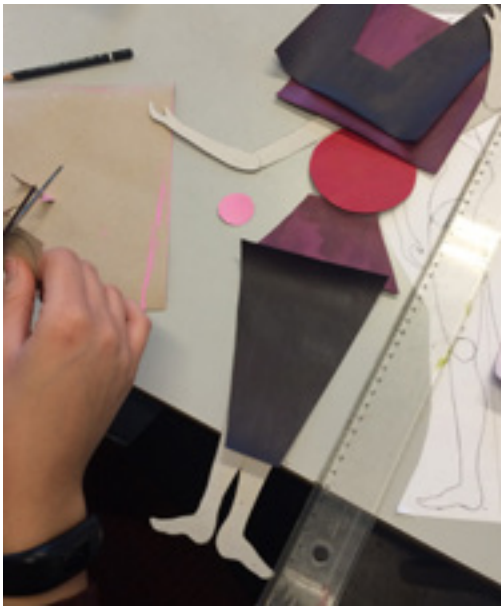

BAGGRUND

Hvert år inviterer Høje-Taastrup Billedskole til en inspirationsdag for billedkunstlærerne i kommunen. Nedenstående undervisningsforløb BEVÆGELSE er udformet af Gitte Bach og Berit Nørgaard som en optakt til Billedkunstens Dag i 2020.

I forløbet tager vi udgangspunkt i Johannes Ittens farvelære samt værket Bauhaus Ballet også kaldet "Das triadische ballet" af Oscar Schlemmer. Begge kunstnere var en del af den skelsættende kunstbevægelse Bauhaus, der eksisterede fra 1919-1933. I Bauhaus skolen var mennesket i fokus og bevægelsen har haft afgørende indflydelse på samtidens opfattelse af kunst og arkitektur.

Eleverne prøver kræfter med farvelære, kroppens proportioner/croquis, fantasifuld brug af geometriske former samt komposition. Forløbet afsluttes med skabelse af et fælles scenarie, hvor alle elevernes værker indtræder som en del af en fælles helhed. Det anbefales underviseren at læse op på Bauhaus, Johannes Itten samt finde Bauhaus balletten på nettet.

OPGAVEN

Del 1.
Underviseren fortæller overordnet om Bauhausskolen og introducerer herefter Ittens farvehjul. Eleverne lærer hvordan sekundære farver blandes fra de primære. Varme og kolde farver introduceres. Eleverne eksperimenterer med at blande en selvvalgt farve i en valør skala fra lys til mørk. Til valørskalaen bruges akrylmaling på karduspapir i A5. Hver nuance får sit eget ark. Alle farveprøverne gemmes til en materialebank.

Del 2.
Eleverne ser enten hele Oscar Schlemmers Bauhaus Ballet eller uddrag af denne. Eleverne tegner hinanden i forskellige positioner inspireret af balletten (croquis) og udvælger en positur, de hver især vil gennemarbejde. Figuren tegnes op som en silhuet på hvidt karton og klippes ud. Eleverne skal nu bruge forskellige geometriske former, cirkler, trekanter, firkanter til at skabe et kostume til deres silhuet. Der kan lægges billeder af kostumerne fra Bauhaus Balletten på bordene til inspiration samt passere og linealer til udførelsen. Eleverne bruger de håndmalede ark papir med valørskalaerne fra 1.del som materiale. De bytter farver indbyrdes, så kostumerne bliver farverige.

Tip: en anden mulighed er at underviseren tegner en skabelon af en menneskekrop, som eleverne kan tegne af og placere i den position, de ønsker deres figur skal indtage (se foto)
I stedet for hvidt karton kan man også bruge karton fra cornflakespakker, hvis man vil have genbrugselementet med.

Del 3.
Eleverne samler alle de dansende figurer i et fælles scenarie på en væg et synligt sted. Der kan bruges farvet tape og/eller geometriske former i karton til at skabe det scenarie, som figurerne optræder i.

MATERIALER OG REDSKABER

- Karduspapir A5 (til valørskalaen)
- Hvidt Karton A3 (til silhuetten)
- Alm. Papir A3 (til skitser af geometriske former)
- Akrylmaling i grundfarverne blå, gul, rød samt sort + hvid
- Pensler til akrylmaling + paletter (farvelære, valør)
- Genbrugspap fra "conflakespakker" eller tyndt pap/kraftigt karton (til menneskefigurer)
- Sakse
- Blyanter + viskelæder
- Limstifter + limpistoler
- Lineal, vinkelmåler og passer
- Elefantsnot (til afsluttende montering af værker på væg)

KISSMAMA

IDÉ: SARAH URGAARD, FAGLIG RÅDGIVER FOR BILLEDKUNST PÅ FAGBLADET FOLKESKOLEN
OG LÆRER PÅ KOBBERBAKKESKOLEN AFD. SJØLUND I NÆSTVED KOMMUNE.

BAGGRUND

Street art opstod i den samfunds- og hverdagskritiske undergrund i 1970erne. Gadekunsten lever stadig i bedste velgående på gader og stræder, og man finder endda street art i folks stuer, på de store gallerier og på verdens største museer. Street art er alle steder omkring os. Nogle gange er værkerne små og næsten skjulte, og vi skal være særligt opmærksomme for at få øje på de små budskaber. Måske bliver vi provokeret af det, vi ser, eller måske får værkerne os til at undres eller grine, så vi fortsætter vores dag med et smil på læben og en tanke klogere.

Vi har flere street art kunstnere i Danmark, fælles for dem er, at de er anonyme, fordi street art er ulovligt og mange steder stadig opfattes som hærværk. Kissmama er ikke nogen undtagelse. Med sine satiriske paste-ups i byrummet, bidrager Kissmama ulovligt med farver, humor og ind imellem provokationer. Kunstneren bruger sin gadekunst som et talerør for sin samfundskritiske røst på samme måde som, hvis h*n skrev et læserbrev.

Kissmamas figurer har en række karakteristika, så man ikke er i tvivl om, at det er denne kunstner, der står bag, blandt andet de tre parallelle striber, de få klare og rene farver, den fede sorte outline og budskaberne på figurernes maver. Figurerne har desuden ingen underkroppe og meget få detaljer. Det er et bevidst fravalg.

ARBEJDSGANG

Eleverne møder street art genren og gadekunstneren Kissmama gennem en Powerpoint, Prezi eller Google Slide som læreren har forberedt inden. Man kan meget enkelt vise en Googlesøgning, som leder frem til Kissmamas egen hjemmeside. Der er links til kunstnerens Flickerprofil, Twitter mm. På hjemmesiden er der også en ”How to spot a Kissmama”, som er et godt udgangspunkt for det videre arbejde.

Derefter analyseres en eller flere af Kissmamas figurer i fællesskab eller i mindre grupper. Eleverne trækker figurens karakteristikker frem, og sammen laver de klassens egen ”How to spot a Kissmama”, som skal være en synlig og fælles reference til det videre arbejde.

Inden I fortsætter til den første praktiske del af opgaven, er det vigtigt at komme ind på, hvad satire og ironi betyder. Det er ikke alle børn, som forstår, hvordan ironi fungerer og bruges. Der er også meget ’dansk’ humor, som alle ikke nødvendigvis har erfaring med, derfor er det en vigtig samtale at have inden det praktiske arbejde, hvor eleverne blandt andet skal udvælge eller opfinde deres egen statements.

OPGAVE I TO DELE

Først skal eleverne have valgt deres satire/ironiske udsagn. Udsagnet kommer før figuren, da det skal inspirere og være med til at forme figurens særlige udtryk. Læreren kan differentiere ved at have forberedt nogle udsagn eller låne nogle fra Kissmama, som eleverne kan adoptere og skabe en figur til. De elever, der har godt greb og forståelse for humoren, kan selv finde på et udsagn eller Google sig til inspiration. Udsagnene må ikke være for lange og indviklede, fordi de skal skrives med blokbogstaver til sidst.

DEL 1

Design dine egne mini-Kissmamas

Brug 15-20 minutter på at lave 2-3 forskellige enkle figurer, tegnet med blyant på A5 papir. Overvej, hvilken farve figuren skal have og sørg for, at alle de særlige kendetegn er kommet med ved at referere til klassens fælles ”How to spot af Kissmama”.

Udvælg en af figurerne og tegn den over på et stort hvidt klistermærke/pakkelabel. Vær opmærksom på, at der skal være plads

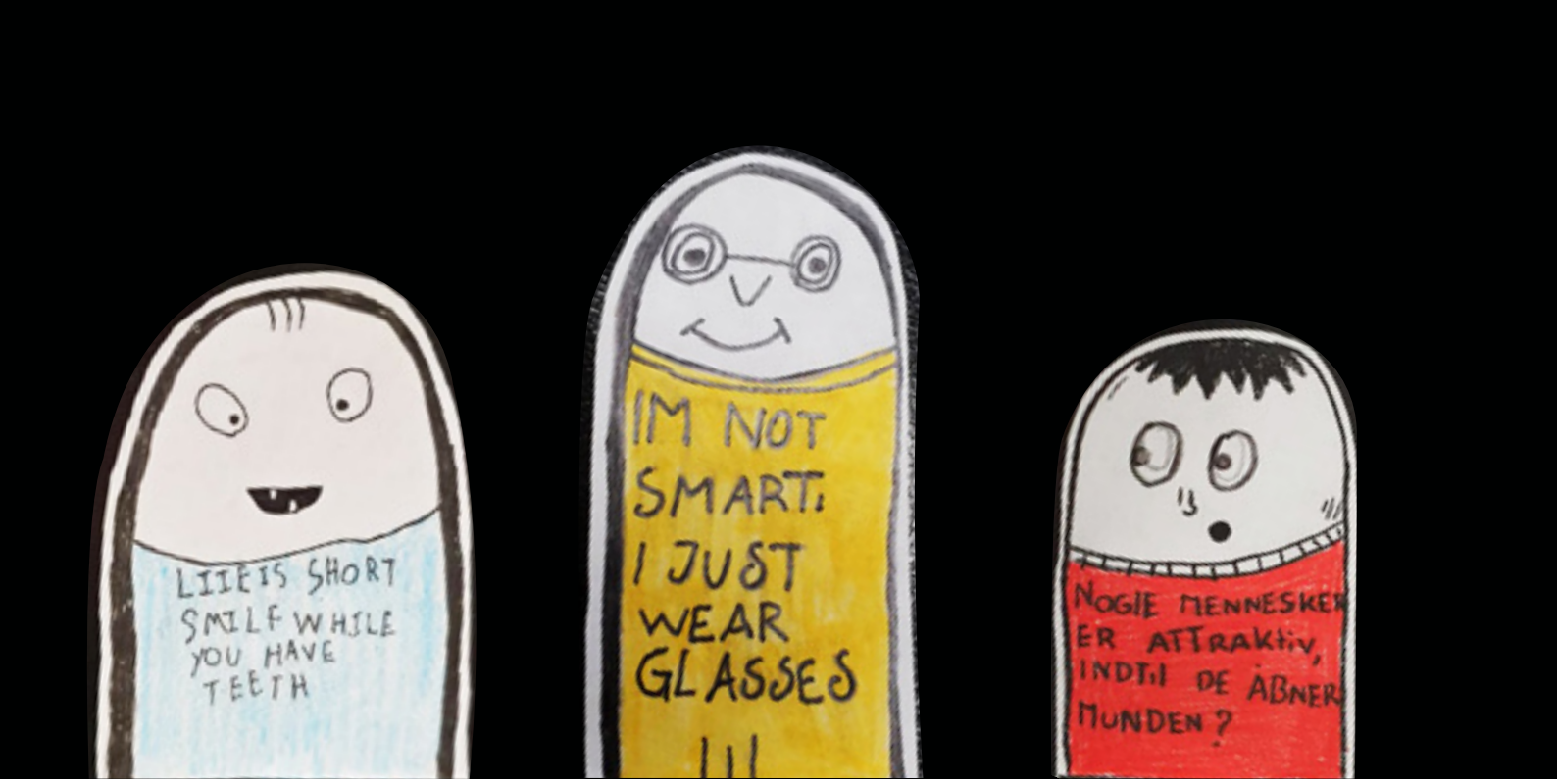

til at skrive udsagnet med blokbogstaverne på figurens mave. Tegn og skriv først med blyant og let hånd, så stregen kan viskes ud bagefter. Farv figuren. Tegn til sidst hele figuren op med sort tusch, også udsagnet. Husk, at det skal være en fed kontur. Visk evt. blyantstreger ud så udtrykket bliver 'rent'. Klip figuren ud, så der er en smal hvid kant rundt om den sorte kontur. Nu er din Kissmama klar til at blive sat på en mappe eller en bog. Klistermærkerne bruges som reference til del 2.

DEL 2

Forstør din mini-Kissmama til en mega-Kissmama

Klistermærket skal nu forstørres op, så den endelige figur bliver mellem 45-50 cm høj. Brug hele A3-papiret, når klistermærket tegnes op i størrelse. Husk, at der skal være plads til en fed kontur omkring alle detaljerne. Husk også, at Kissmama har 1/3 hoved og 2/3 underkrop, som går helt ned til papirets kant, få detaljer og ingen skygger. Når udsagnet er skrevet op med blokbogstaver dobbelttjekkes for stavefejl.

Derefter males ansigtet hvidt og kroppen i den ønskede farve. Når malingen er tør, tegnes konturen og bogstaverne op med sprit- eller poscatuscher. Til sidst klippes figuren ud. Efterlad igen en smal stribe rundt om, for at fremhæve konturen endnu mere. Figurerer kan tapetseres op på en træplade, lakeres med skibslak og hænges op under et halvtag i skolegården, de kan udstilles hver for sig rundt omkring på skolens gange, stilles ved fodpanelerne eller noget helt andet. For ekstra beskyttelse kan værkerne få en omgang bogplast.

MATERIALER OG REDSKABER

Del 1:

- Blyanter + viskelæder
- A5 kladdepapir eller store post-its
- Tuscher i klare farver (ikke for tynde tipper)
- Sorte tuscher i forskellige tykkelser
- Hvide pakkelabels eller store klistermærker.
- Sakse

Derudover til del 2:

- A3 papir, fx hvidt eller gråt kardus. Alternativt plakatpapir
- eller karton. Bare det er mat.
- Akrylmaling, assorteret klare farver, helst mat maling.
- Pensler, gerne bløde og i forskellige størrelser.
- Sorte Poscatuscher i ass. tykkelser, især de tykke. Alternativt sorte sprittuscher.
- Forklæder, paletter osv.

LINK

https://www.flickr.com/photos/kissmama/sets/72157601212574471/
https://youtu.be/A6aX8a8NC_Q ca. 2:44 minutter inde.
https://www.kissmama.dk/

Fold en Leporellobog

INSPIRATION:
TATJANA KNUDSEN, HINNERUP BILLEDSKOLE, STUDERENDE FRA UCN, NIRVI BENNICH, DEN KREATIVE SKOLE I SILKEBORG, HERNING BILLEDSKOLE, DELTAGERE I BØRN, KUNST OG BILLEDERS KONFERENCE, O.M.FL.

BAGGRUND

En leporellobog er en videreudvikling af middelalderens foldebog, som foldes i zig-zag foldninger, der kan trækkes ud som en harmonika. Betegnelsen Leporellolister bruges også som betegnelse for udskrifter fra computere på endeløse sammenhængende baner.
Navnet Leporello kendes specielt fra Mozarts opera Don Juan, hvor tjeneren Leporello fører en liste over Don Juans mange erobringer.
Der findes mange kunstprojekter og bookart-projekter, der tager udgangspunkt i leporello-formatet, f.eks. i bogværket Leporello, der består af 11 samarbejder mellem én forfatter og én billedkunstner, og hvilket er et forsøg på at igangsætte samarbejder på tværs af de kunstneriske miljøer, motiveret og dikteret af leporelloformatet. Bogværket Leporello er udkommet på Forlaget Arena.

OPGAVEN

Leporellobogen kan udformes som en traditionel foldebog, eller man kan udvikle og lege med formen, billede og tekst på utallige måder.
Der kan eksempelvis males et langt fortløbende billede over alle foldninger. Man kan lave en serie af billeder, der danner en fortælling, eller man kan skifte mellem et billede og en tekstside.

Foldningen kan være horisontal eller vertikal, og den kan skæres til, så foldebilledet danner et "omvendt perspektiv" med de største tegninger/ figurer længst væk.

Man kan også arbejde med formen på overkanten, med pop-up eller andre indsatte effekter, f.eks. kuverter eller fotos.

Hvis man vil hænge leporelloen op, kan man lime eller klipse første og sidste foldning sammen og sætte en snor i.

En lidt mere avanceret form er et foldet dobbeltbillede, så billedet bliver sammenhængende i hver anden foldning, dvs. det kan ses som to forskellige billeder fra hver sin side.

FOLD OG KLIP

Endelig kan man bruge saksen og klippe en form, der i leporelloen bliver en gentagelse. Det kan f.eks. være en række huse, eller der kan klippes, så leporelloen danner en lang række personer, der holder hinanden i hånden.

MATERIALER OG REDSKABER

- Papir eller karton i forskellige formater og tykkelser til foldning
- Maling, farver eller tusch alt efter opgavens udformning
- Lim, hvis der indsættes kuverter, fotos eller andre effekter
- Sakse
- Evt. snor til ophængning

LA LIBERTE
DIEU ET MON DROIT
AFTONBLADET
NYHETER:
NY OMSLAGSPAPPER
MARILYN
POST
PARIS
NFIDENTIAL
PAPER
OLD NEWS

SKILTESKOV

IDÉ OG FOTO: HERNING BILLEDSKOLE

BAGGRUND

Skilteskov er et projekt som Herning Billedskole gennemførte i forbindelse med Kulturfest Herning 2021. Fællesnævneren er små eller større værker, der præsenteres som skilte. I løbet af Kulturfest-ugen voksende skilteskovene frem i Herning By og rundt omkring i kommunens mindre byer. Skiltene skulle være med til at synliggøre hele kommunens deltagelse i kulturfesten, og håbet var, at mødet med skilteskovene rundt omkring skulle vække genkendelse og fællesskab.

Arbejdet med skiltene foregik i forskellige rammer. Korte og længere forløb med skoler og børnehaver og åbne workshops på forskellige centrale og offentlige steder i Herning og omegnsbyer. Alle aktiviteter foregik udendørs.

De åbne workshops bød på opgaver af kortere varighed. Mindre skilte i mange forskellige faconer og formater blev udsmykket og skabte tilsammen en installation af skilte – en skilteskov. Der blev anvendt firkantede stolper 45x45mm og stolpespyd, der passer til.

Stolper og spyd kan bruges mange gange og er meget velegnede til udendørs udstillinger og projekter. Der kan selvfølgelig også bruges andre stolper og metoder til at få "plantet en skilteskov".

OPGAVEN

Hver elev/deltager vælger en plade. På pladen sættes malertape på kryds og tværs, i striber, tern, firkanter eller hvad man har lyst til. Herefter males hele pladen ved at duppe med en svamp. I de rum, der opstår mellem tapens linjer, males farver eller mønstre. Når malertapen er fjernet, ses de hvide linier mellem rummene. Ovenpå kan der trykkes forskellige former, fx prikker med runde pinde.

En anden måde at lave skiltene på, kunne være at arbejde med stencils, hvor et motiv skæres ud og der males enten udenom eller inden i figuren.

Opgaven gentages på den modsatte side. Til sidst monteres skiltet på stolpen, hvor der gerne skal være plads til mange skilte – på begge sider.

MATERIALER OG REDSKABER

- Træfiberplader skåret op i forskellige former og formater.
- Pladerne skal være grundet på begge sider.
- Hvid vægmaling eller tilsvarende til grunding af pladerne.
- Malertape
- Akrylmaling
- Svampe
- Pensler
- Ting til at trykke mønsterdele med – runde træpinde eller lignende
- Stolper 45x45 mm
- Stolpespyd, er passer til
- Hammer og søm
- Fotos af motiver og selvklæbende folie, hvis man vælger at arbejde med stencil

DET SETE AFHÆNGER AF ØJNENE DER SER

Man siger, at øjnene er sjælens spejl, ligesom nogen siger, at man kan have øjne i nakken, at man kan vende det blinde øje til, og at man må se sandheden i øjnene.
At øjet er sjælens spejl, fortæller hvilken central symbolik man tillægger øjet. Øjne er i billedkunst et studie for sig, og mulighederne for at lave projekter, der tager udgangspunkt i øjet, er mange.
"Øjne der ser" er også i dag et religiøst symbol i næsten alle religioner og i folketroen. I den moderne vestlige verden henvises ofte til øjet som identisk med overvågning.

Siden barokken har et øje i en trekant symboliseret den treenige Guds allestedsnærværelse. I kirkerne kan man også se billeder af den blinde Lucia, der står med sine øjne i hånden eller på et fad, som et vidnesbyrd om, at hun har fundet det indre lys. Synskhed er den åndelige synsevne, som man forbinder med profeter og mystikere, men også hekse og andre særlige mennesker. I Skammerens datter af Lene Kaaberbøl har hovedpersonen Dina særlige øjne, der kan se andre menneskers skam.
At være blind og derefter blive seende er et udbredt symbol for at få indsigt, men øjets kraft kan også tolkes negativt. Personer eller dyr kan have onde øjne, og de kan måske endda forstene omgivelserne som Medusa i den græsk mytologi. I islamisk folketro kan Fatimas hånd, fx på en amulet, bruges som et stærkt værn mod onde øjne. I hinduismen og buddhismen findes forestillingen om det tredje øje som symbol for transcendent bevidsthed, mens Odin i den nordiske mytologi gav sit ene øje for at kunne se alt i verden.

TEGN ET ØJE

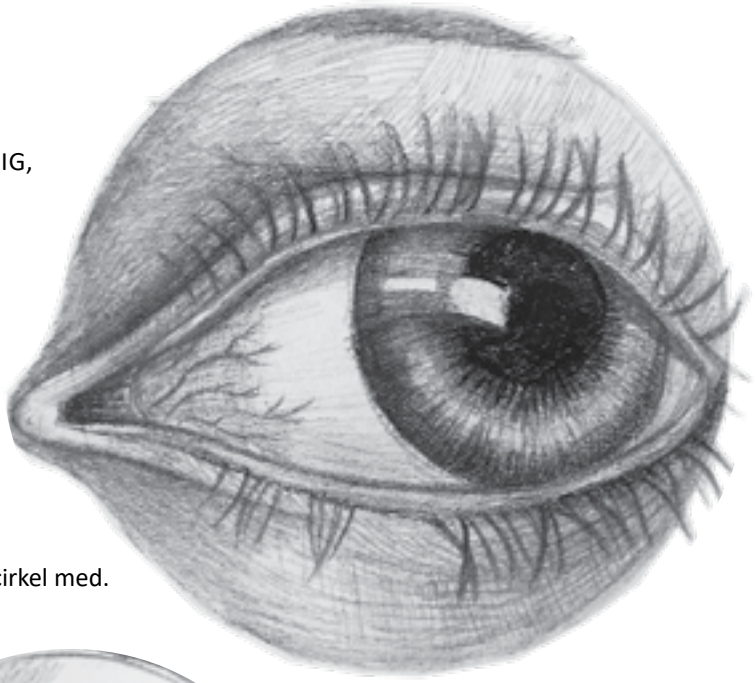

IDÉ OG FOTO: METTE USSING, MIM BIRK OG ANNEMARIE FIIG, BILLEDSKOLEN I TVILLINGEHALLEN
ILLUSTRATIONER: ELEVER OG UNDERVISERE FRA BILLEDSKOLEN I TVILLINGEHALLEN

OPGAVEN

Du skal tegne dit højre øje med en blød skitsestreg.

MATERIALER

- Spejl
- A4-papir
- Blyant, blyantspidser, viskelæder
- En passer eller en 12 cm bred skål/tallerken til at tegne en cirkel med. Har du ingen af delene tegner du cirklen, så godt du kan.
- Evt. farveblyanter (hvis du vil farve din iris = øjenfarve, og evt. også huden omkring øjet).

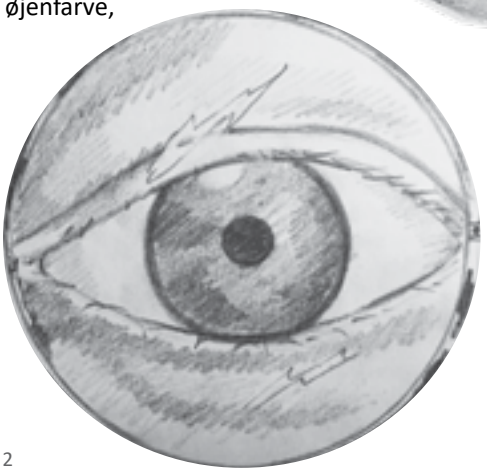

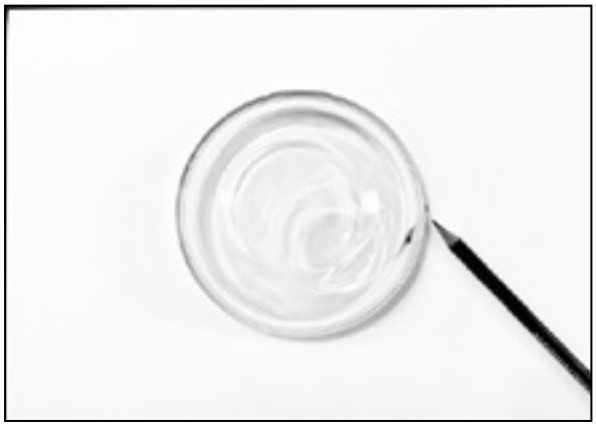

Du starter med at tegne en cirkel midt på papiret

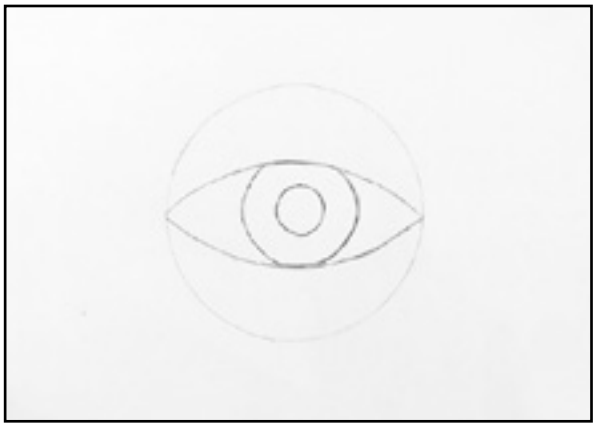

Tegn PUPILLEN (den runde mørke plet lige midt i øjet). Læg mærke til pupillens størrelse. Hvis det er mørkt, er pupillen stor (så meget lys kan slippe ind).

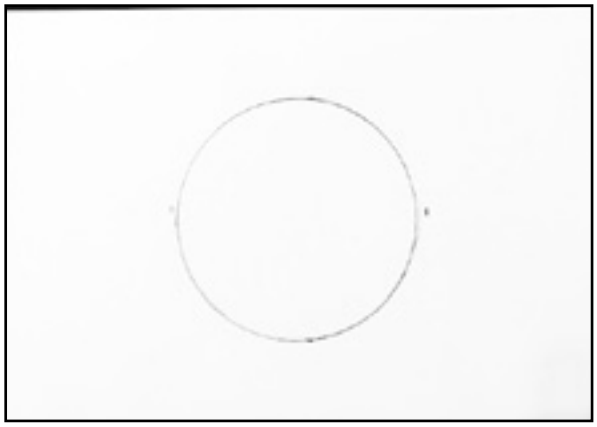

Nu har du tegnet ”ØJENÆBLET”.

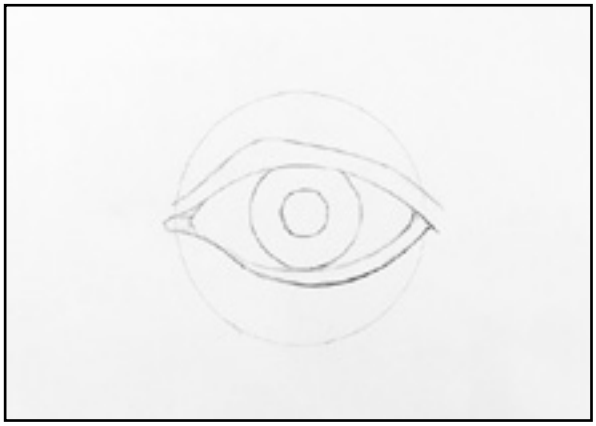

Tegn dit øjenlåg (øverst) og ”vindueskarm” (kanten under øjet). Læg mærk til øjenlågets form.

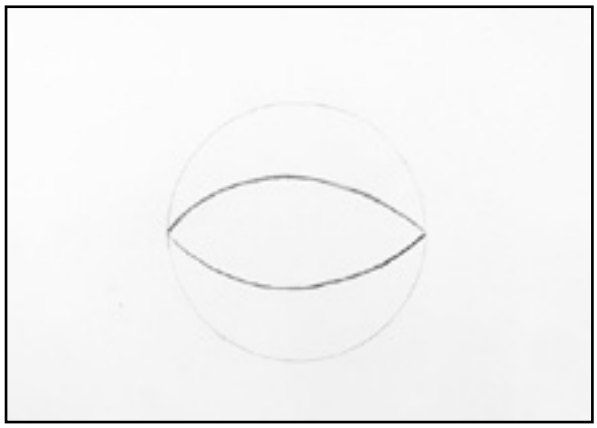

Tegn to buede streger fra side til side på din cirkel. Læg mærke til buernes form.

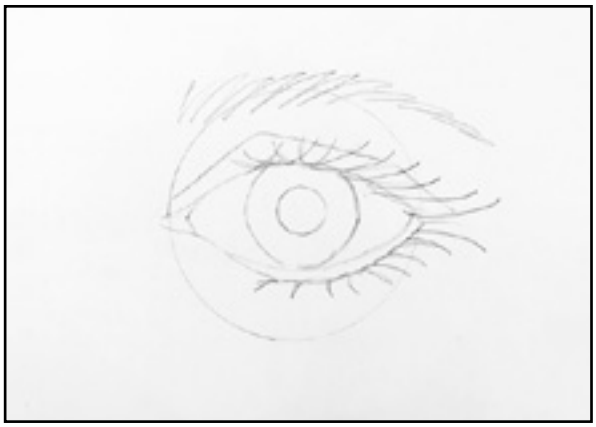

Tegn øjenvipper og øjenbryn og visk hjælpestregerne ud. Hvilken form har øjenbrynet? Hvor langt er der mellem øje og øjenbryn?

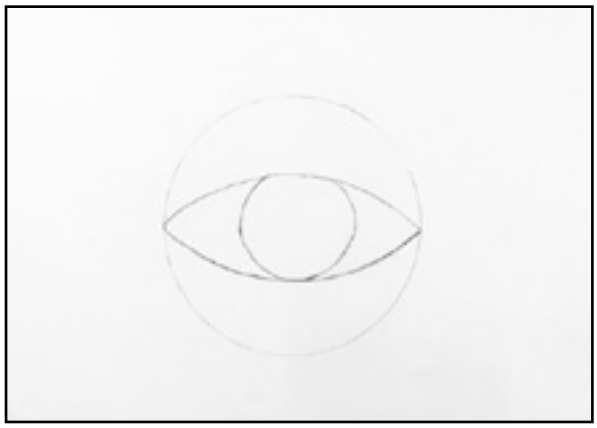

Tegn IRIS (den runde, farvede cirkel i dit øje).
Læg mærke til hvor meget af iris du kan se (hvis man er træt er det f.eks. ikke så meget).

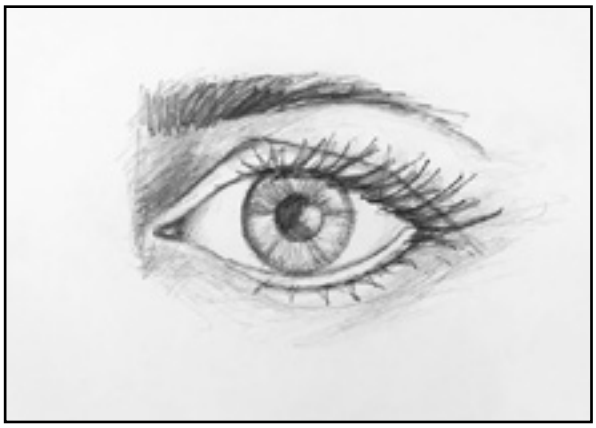

Læg skygger på og evt. farve på iris (din øjenfarve).
Læg mærke til hvor der er mørkest og hvor der kun skal lægges en lys skygge på. Er der lyspletter i øjet skal de være helt hvide. Du kan også farvelægge huden, bare sørg for at blyantsstregen tydeligt ses.

Med øjne så store som tekopper

IDÉ OG FOTO: MIDDELFART BILLEDSKOLE

I Middelfart gik børn med øjne så store som tekopper rundt i bybilledet og gjorde opmærksom på Billedkunstens Dag. Opstillinger og små tableauer i byens butikker markerede dagen.

OPGAVEN

Lad børnene øve sig på at tegne øjne, før de skal tegne et stort øje på A3-papir eller et stort papstykke. Klip et hul, hvor pupillen er tegnet. Øjet kan klippes ud, så det har øjnets mandelform eller man kan bibeholde det firkantede format. Øjnene males med akrylmaling. Hvis øjnene laves på papir, kan det med fordel lamineres, når det er tørt, så det kan holde til vind og vejr.

Lad evt. børnene forberede tableauer med øjnene for ansigtet, før I skal ud at markere Billedkunstens Dag i det offentlige rum.

MATERIALER

- A3-papir eller store papstykker
- Blyanter
- Sakse eller hobbyknive
- Pensler
- Akrylmaling
- Evt. laminering

ANSIGTET MED DE MANGE ØJNE

IDÉ: LINE FRØSLEV, HINNERUP BILLEDSKOLE

Med udgangspunkt i kunstneren Beppe Giacobbes surrealistiske portræt Collective-psychosis af en mand med mange øjne, har eleverne på Hinnerup Billedskole arbejdet med at skabe en silhuet af en person i sort kardus og arbejdet med øjne på hvid kardus, som er klippet ud og limet på portrættet.

NÅR TING KIGGER PÅ DIG

FOTO: BILLEDSKOLEN I ULSTRUP

ØJENIDOL

IDÉ: HELLE BINDING, TØNDER KULTURSKOLE

BAGGRUND

På Tønder Kulturskole har to skoleklasser arbejdet med projektet Eye Idol, hvis inspiration er syriske figurer, der har overdimensionerede øjne sat på en krop. Figurerne er 3-4 cm høje og mere end 5000 år gamle. De er fundet i oldtidsbyen Nagar, som i dag har navnet Tell Brak.

I 1930'erne fandt den engelske arkæolog, det vi idag kalder Eye Temple. Da man udgravede fundamentet, fandt man hundredvis af disse små bedefigurer, som man mener, har været gaver til guderne fra templets besøgende. Muligvis har figurerne været en slags "vikar" for gavegiveren, så man til enhver tid havde en repræsentant i guddommens hus.

Eye Temple er dekoreret med en ottetakket stjerne, og man mener derfor, at øjenidolerne har været bedefigurer til den babylonske gudinde Ishtar, da den ottetakkede stjerne netop er hendes symbol. Ishtar var den vigtigste gudinde i den babyloniske gudeverden og gudinde for krig og kærlighed, lyst og kaos. Tønder Kulturskoles store krukker blev udstillet i forbindelse med Pernille Kløvedal Helwegs udstilling: ISHTAR - Den Altseende Gudinde på Museet Holmen. Pernille Kløvedal modellerede 2000 små øjenidoler til udstillingen.

Kilde: Nationalmuseet: www.natmus.dk og
Museet Holmen: www.museetholmen.dk.

Kolding Kulturskole, Bramdrup Skole og Skoletjensten Kolding.

Tønder Kulturskole

OPGAVEN

Den ambitiøse

Hvert barn skal bruge to lerplader. På den første skal de tegne et øjenidol med grillpinden, så den kan skæres ud og modelleres færdig. Lad børnene studere kopier af de syriske øjenidoler, så de kan tegne efter dem. På den anden plade skal børnene ridse deres eget idol, som skæres ud og færdiggøres på samme måde.

På Tønder Kulturskole blev figurerne en del af et fælles værk, da de blev sat på store krukker, som underviseren havde forberedt. Krukkerne blev tørret og brændt første gang. Efter forglødningen var børnene med til at glasere dem med penselglasur. En del af opgaven var, at børnene skulle blive enige om en bundfarve, før de gav deres egne figurer tre lag glasur og krukken blev brændt anden gang.

Den sanselige

Et projekt som Tønder Kulturskoles kræver god viden om at arbejde med ler, men man kan også lave projektet uden at brænde det. Lav eksempelvis et lerbjerg af lerresterne, som I i fællesskab sætter figurerne på. Et sådant værk er forgængeligt. Hvis det stilles ude, vil det opløses med vejr og vind, og indendørs vil det slå revner og ændre form, når det tørrer.

I et samarbejde mellem Kolding Kulturskole, Bramdrup Skole og Skoletjenesten Kolding, lavede eleverne sådanne tårne, der var en del af et projekt om deres nærområde. Udover øjenidolerne modellerede børnene desuden øjne og ører, som blev placeret i lokalområde på træer, stenhegn mm. Disse figurer skulle fungere som 'satellitter' og sende syns- og lydindtryk hjem til skolen, hvor lertårnene kom til at stå. Som 'vikarer' for elevernes egne øjne og ører ude i lokalområdet.

Den enkle

Det er også en mulighed at lave mange små øjenidoler. Hvis lerpladen er tyk nok, vil figurerne kunne stå. Brænd leret og glaser det, hvis det giver mening og lav en udstilling med mange øjenidoler.

MATERIALER OG REDSKABER

- Kopier af de syriske øjenidoler
- Ler: udrullede plader i A4-størrelse, ca. 1½ cm tykkelse
- Grillpinde
- Knive
- (Penselglasur, glasurpensler).

KOLOFON

Udgivelse
Inspirationskataloget udgives af
Kompetencecenter for børn, unge og billedkunst og
Danmarks Billedkunstlærere.

Redaktion
Jane Susanne Andersen, Karen Marie Demuth og
Susanne Skou Kristensen.

Kontakt
info@bornkunstogbilleder.dk
susanneskouk@gmail.com

Hjemmesider
www.danmarksbilledkunstlaerere.dk
www.kbub.dk

Inspirationskataloger fra
2016, 2017, 2018, 2019, 2020 og 2021 kan ses på
www.danmarksbilledkunstlaerere.dk
www.kbub.dk

Billedkunstens Dag
hvert år onsdag i uge elleve.
Send billeder til #billedkunstensdag og del ideer og
oplevelser på facebookgruppen ”Billedkunstens Dag”.

Layout
Trine Heller Jensen

Tak for ideer og billeder fra
Aarhus Billed- og Medieskole // Eva Holm Jakobsen, Kolding Friskole // Ditte Egholm, Billedskolen i Tvillingehallen, København // Gitte Bach og Berit Nørgaard, Høje Taastrup Billedskole // Sara Urgaard, Kobberbakkeskolen, Næstved // Tatjana Knudsen, Hinnerup Billedskole // Studerende fra UCN // Nirvi Bennich, Den Kreative Skole i Silkeborg // Herning Billedskole // Mette Ussing, Mim Birk og Annemarie Fiig, Billedskolen i Tvillingehallen, København // Middelfart Billedskole // Line Frøslev, Hinnerup Billedskole // Jane Susanne Andersen, Billedskolen i Ulstrup // Helle Binding, Tønder Kulturskole // Kolding Kulturskole, Bramdrupskole og Skoletjenesten Kolding.